

**LISTY
Z AURA – PONTU**

3/2007

Obsah:

Vážení přátelé.....	3
Kontakty.....	4
Česká a slovenská dramatika	5
Václav Havel	
Bohuslava Habovčíková	
Pavol Weiss	
Jan Žáček	
Nové překlady.....	6
Maďarsky psaná dramatika	
Pál Békés – Ana Okrouhlá	
Katalin Thuróczy(ová) - Ana Okrouhlá, András Halász	
Německy psaná dramatika	
Händl Klaus – Petr Štědroň	
Anglicky psaná dramatika	
Alan Ayckbourn – Tomáš Syrovátka	
Elizabeth Kuti(ová) - Marta Ljubková	
Steve Thompson - Benjamin Kuras	
A další..	
Roberto Vidal Bolaño - Lenka Jagošová	
Astrid Saalbach(ová) – František Fröhlich	
Michał Walczak – Jiří Vondráček	
Hry, které je po dohodě možno získat jen za tantiémy.....	13
Nepřeložené texty.....	14
Anglicky psaná dramatika	
Eric Bogosian	Jacqueline McCarrick(ová)
Michael Cristofer	Clare McIntyre(ová)
Richard Greenberg	Shelagh Stephenson(ová)
Nick Hall	Edmund White
Liz Lochhead(ová)	
Německy psaná dramatika	
Johanna Kaptein(ová)	Rolf Schneider
Käthe Kratz(ová)	Peter Turrini
Jan Liedtke	
A další..	
Jekatěrina Sadur(ová)	
Havar Sigurjonsson	

Vážení přátelé,

Vítáme Vás v nové divadelní sezóně a věříme, že jste do ní vstoupili plni neotřelých nápadů a energie! Ani přes divadelní prázdniny jsme neotáleli a připravili jsme pro Vás do nové sezóny další, třetí letošní nabídku nových her.

Jak jste již určitě zaregistrovali v médiích, dlouho očekávaná nová hra **Václava Havla Odcházení** bude mít premiéru ještě tuto sezónu v Divadle na Vinohradech. Přejeme této hře mnoho úspěchu nejen u nás, ale i v zahraničí!

I nadále upozorňujeme na „hitlerovské“ **aktovky Arnošta Goldflama**, které jsme Vám nabídli v minulých Listech. Doufáme, že se brzy dočkají překladů, stejně jako se dočkaly texty **Karla Steigerwalda, J.A. Pitínského a Petra Zelenky** do němčiny a chorvatštiny. V sekci nových překladů Vás upozorňujeme zejména na **maďarské a anglicky psané texty**. Mezi nepřeloženými tituly najdete novinky nejen z anglosaské a německé oblasti, ale např. i z Islandu.

Upozorňujeme, že aktuální číslo Listů z Aura-Pontu je vždy k nahlédnutí na **našich webových stránkách**, včetně aktuálních **Novinek z Aura-Pontu**, kde se dozvíte o dalším dění v naší agentuře. Máte-li zájem o starší čísla Listů, **napište nám** a my Vám je zašleme elektronicky či poštou. Jejich obsah průběžně ukládáme do naší internetové **Rukověti dramaturga**, kde je k dispozici úplný přehled nabízených textů. Nyní v ní naleznete informace o **více než 3 000 textech původních českých a slovenských her, překladů i textů zahraničních autorů v originále, v doplňování se průběžně pokračuje**.

Připomínáme, že Vaším zájmem vycházíme vstříc dalšími službami:

- na požádání Vám zašleme text námi zastoupených autorů a překladatelů,
- rozhodnete-li se některý z nich inscenovat, získáme pro Vás souhlas autora,
- vystavíme provozovací smlouvu.

Rovněž Vám texty **zahraničních autorů** (nabízené i Vámi vyžádané):

- obstaráme,
- v případě Vašeho zájmu doporučíme překladatele, dojednáme smlouvu se zahraniční agenturou,
- dojde-li k provozování, je naší odměnou provize z autorských honorářů,
- nedojde-li k provozování, vyúčtujeme Vám vynaložené náklady.

Díky našim bohatým zkušenostem a kontaktům v zahraničí Vám můžeme nabídnout **vyřízení práv k provozování děl** autorů z mnoha zemí celého světa:

vlámské části Belgie, Maďarska, Rumunska, Srbska,
Bulharska, Německa, Ruska, Švýcarska,
Holandska, Polska, Skandinávie a Pobaltí USA,
Chorvatska, Rakouska, Slovinska, Velká Británie a Irsko
a mnoha dalších (kromě Francie, Itálie a Španělska, kde jsou v současné době tamní monopolní agentury vázány exkluzivními smlouvami).

Můžete nás však kontaktovat i v případě, kdy si nejste jisti, kam se vlastně obrátit.

Vždy Vám alespoň poradíme.

Rádi Vám pomůžeme při výběru titulu, vhodného právě pro Vás. Vaše jednoduché dotazy zodpovíme telefonicky, složitější písemně.

Naše [právní oddělení](#) poskytuje právní konzultace.

Naše [produkční oddělení](#) Vám v případě potřeby pomůže při výběru interpretů. Můžeme Vám doporučit také režiséra, choreografa, případně výtvarníka nebo autora hudby.

Jitka Sloupová, Michal Kotrouš.

Kontakty

VEDENÍ AGENTURY:

Zuzana Ježková, jednatelka – tel.: 251 553 994, zuzana.jezkova@aura-pont.cz

Daniela Gadasová, výkonná ředitelka – tel.: 251 554 938, daniela.gadasova@aura-pont.cz

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ:

Petra Marková, vedoucí – tel.: 251 553 994, petra.markova@aura-pont.cz

Texty a agentáž

Jitka Sloupová – tel.: 251 554 938, jitka.sloupova@aura-pont.cz

Michal Kotrouš – tel.: 251 554 938, michal.kotrous@aura-pont.cz

Zahraniční práva

Anna Pýchová – tel.: 251 553 994, anna.pychova@aura-pont.cz

Zuzana Ježková – tel.: 251 553 994, zuzana.jezkova@aura-pont.cz

SMLOUVY A PRÁVA TUZEMSKÝCH AUTORŮ:

JUDr. Aleš Kout – tel.: 251 553 993, ales.kout@aura-pont.cz

FINANČNÍ ODDĚLENÍ:

Martin Chramosil – tel.: 251 554 084, martin.chramosil@aura-pont.cz

Markéta Kotrbová – tel.: 251 554 084, marketa.kotrbova@aura-pont.cz

Hana Dohnalová, tel.: 251 554 084, hana.dohnalova@aura-pont.cz

PRODUKČNÍ ODDĚLENÍ:

Jiří Havel – tel.: 251 550 179, jiri.havel@aura-pont.cz

Martina Žitná – tel.: 251 554 938, 251 553 992, martina.zitna@aura-pont.cz

Markéta Mayerová – tel.: 251 553 993, marketa.mayerova@aura-pont.cz

SEKRETARIÁT:

Barbora Hledíková – tel.: 251 554 938, 251 553 992, barbora.hledikova@aura-pont.cz

Najdete nás na nové adrese:

Veslařský ostrov 62

147 00 Praha 4 - Podolí

tel. ústředna: 251 554 938

fax: 251 550 207

e-mail: aura-pont@aura-pont.cz

www.aura-pont.cz

Česká a slovenská dramatika

Václav Havel
ODCHÁZENÍ
11 m, 6 ž

Dlouho očekávaná dramatická novinka Václava Havla. Bývalý kancléř opouští vládní vilu i višňový sad kolem ní a dostává se do soukolí nezadržitelných událostí. Hra plná ironie i sarkasmu využívá např. odkazy na Višňový sad či na Krále Leara. V textu se vyskytuje plno narážek na život a odcizení ve světě vysoké politiky, což je také jedno z hlavních témat hry.

Bohuslava Habovčíková (Slovensko)
BALADA O SKRINI A O MUŽOVI
2 m, 6 ž
rozhlasový scénář

Hlavní hrdinka Doda v pětapadesáti letech vzpomíná na svoji platonickou lásku k učiteli fyziky na střední škole. Ve hře se objevuje ve třech časových pásmech: jako patnáctiletá, osmnáctiletá – a nyní.

Text pracuje s epickým principem vyprávění – spíš „převyprávění“ – někdejších událostí a vyslovování vnitřních stavů hrdinů. To obvykle dělá postava Vypravěčky, podle autorky Dodino alter ego, které lze ovšem chápat spíš jako „vševědoucího vypravěče“.

Děj, výrazně lyrizovaný, se odehrává kolem jediného motivu – platonické lásky, která nemůže a vlastně ani nechce být naplněna. Doda si uvědomuje pošetilost svého vztahu k učiteli (jmenuje se Dodo Čech), zároveň vnímá jeho čistotu, nepřekonatelnost a vlastně nevyhnutelnost, je to jakýsi abstraktní, absolutní cit, který nemůže být poskvněn tělesností. Dodino vzpomínání probíhá na stejně nekonkrétní úrovni, o postavách, včetně hlavní hrdinky, se nic nedozvídáme, je to spíše několik načrtnutých, mírně stereotypních typů. Autorka pečlivě pracuje s motivy, které se na dějovou strukturu sice těsně vážou, příliš ji ale neobohacují ani nerozvíjejí (rajčata, lavór, skříň).

Zdá se, že autorka dbá na zvukový doprovod textu, který v poznámkách přesně popisuje. Lyrizující text vyžaduje výraznou stylizaci nebo lépe předepsané rozhlasové provedení.

Pavol Weiss (*1962, Humenné, Slovensko)

Absolvent scenáristiky a dramaturgie na pražské FAMU publikoval v Romboidu, Smene na nedeli a rozhlase. Po skončení školy podnikal v marketingovém poradenství a reklamě. Debutoval v roce 2003 románem Žime, potom uvidíme, ve kterém předložil výstižný obraz současného člověka z prostředí podnikatelů. V roce 2004 mu vyšla novela Pomsta a ve sborníku Sex po slovensky povídka Dream&Reality. V roce 2006 měla v divadle Astorka/Korzo '90 premiéru jeho hra Priateľky a hrou Família (Bajmann Brothers) uspěl ve finále soutěže Dráma 2005.

NEJLEPŠÍ KAMARÁDKY (PRIATEĽKY)
ze slovenštiny přeložili Klára Špičková a Juraj Deák
1 m, 2 ž
hra o dvou dějstvích

Tragikomedie o dvou dějstvích – v prostředí městského bytu se setkávají dvě ženy středního věku: jedna vdaná, uvyklá již monotónní práci v domácnosti a vyčpělému milostnému vztahu, druhá svobodná, střídající sice muže, toužící ale skrytě po jistotě a „klidu domova“. Obě spojuje zoufalé hledání štěstí a lásky. Mezi hlavní hrdinky vstupuje společná minulost i milostné zážitky a také manžel první z nich, prototyp úspěšného manažera, jenž marně skrývá své zálety.

Manželství a nevěra, "přátelství" dvou žen na celý život, samota a bolest – to jsou hlavní motivy této hry, která přináší neobvyklý pohled na partnerské a přátelské vztahy dnešních "vyšších vrstev". Autor citlivě, s nadhledem, jemným, někdy i drsnějším humorem vykresluje spletité stavy ženských představitelk a přináší tak výjimečné příležitosti pro zralé herecké osobnosti.

Ingmar Bergman - Jan Žáček

HADÍ VEJCE

dramatizace s použitím překladu Zbyňka Černíka

10 m, 5 ž

Příběh se odehrává v Německu, v době nástupu nacismu. O lidech, kteří nevědí jak žít, o zoufalství, které je vede k čemukoliv nízkému, ale i k sebezničení. O pokusech prováděných šíleným, zfanatizovaným vědcem (podobným dr. Mengelemu) s geniálními schopnostmi. O židovských cirkusácích, kteří se snaží přežít za každou cenu. O bláznovství, které do nich vstupuje, o špinavém sexu, o prostitutkách, homosexuálech, kabaretu. O lásce, která už vůbec není láskou, o citové vyprahlosti. O mužích, kteří natáhli vysoké kožené boty, aby mohli dupat do tváří jiným mužům i ženám, aby mohli konečně dupnout do tváře celému světu. Protože ten přece může za jejich nešťastný, upocený a marný život. O tom, že přežít lze pouze tehdy, když z takové země člověk rychle uteče.

Nové překlady

Maďarsky psaná dramatika

Pál Békés (Maďarsko)

PŘED ZRAKY ŽENSKÉ POBŘEŽNÍ HLÍDKY (NÖI PARTÖRSÉG)

z maďarštiny přeložila Ana Okrouhlá

6 m, 3 ž

komedie odehrávající se v jednom pokoji

Hra oscilující na hranici absurdního dramatu - hlavní hrdina Milan se nastěhuje do bytu po zesnulém staříkovi. Hodlá se v improvizovaných podmínkách naplno oddat práci komerčního překladatele (jenž ve skutečnosti sní, že bude překládat velkou literaturu), jenže k němu začnou přicházet nejrůznější obyvatelé panelového domu, jeho noví sousedé. Protože jeho byt nemá vstupní dveře, nelze se ubránit nájezdům vnějšího světa, a tak přichází sousedka a její žárlivý manžel, slepý souseď, který potřebuje otevřít láhev octa, či nezadaná pečovatelka, která jednak o Milana usiluje a jednak mu v bytě nechá sklerotickou důchodkyni, o niž se střídavě stará celé patro. Bizarní postavy do Milanova bytu přivádí sousedská zvědavost, ale i praktické pouto k předcházejícímu nájemníkovi, který měl jako jediný telefon, a tudíž všem sloužil jako veřejná telefonní stanice.

Hra těží z obecně sdílené životní zkušenosti: nedostatek soukromí, bizarní životní podmínky nejen na sídlišti, zkrachovalé osudy. Ve vypjatém prostředí jednoho pokoje, bez možnosti pořádně usednout, se setkávají nejrůznější existence, o smyslu jejichž životů lze s úspěchem pochybovat.

Komedie s rysy černého humoru má atmosféru postkomunistického paneláku, v němž nikdo neví, čím přesně je a kam kráčí.

Katalin Thuróczy(ová) (* 1948, Budapešť, Maďarsko)

Patří v současnosti mezi nejvíce oceňované a nejčastěji hrané maďarské dramatiky, pracuje jako dramaturgyně pro řadu maďarských divadel. Její divadelní dílo tvoří především aktovky, burlesky, komedie. Je také autorkou libret, filmových scénářů, reportáží... Hrdiny jejich her jsou

často lidé na dně společnosti, alkoholici, životní ztroskotanci, jejichž osudy dovede zobrazit s groteskní nadsázkou a humorem.

JEDERMANN (AKÁRKI)

z maďarštiny přeložil András Halász

13 m, 8 ž

moralita – černá groteska

Postava středověkých moralit, hříšný Jedermann (nebo také Everyman, Kdokoliv) se na konci své životní pouti snaží vyhnout smrti a soudu před Bohem a postupně obchází alegorické postavy, aby ho před koncem zachránily (např. Bohatství, Přátelství, Víra atd.). Nic a nikdo mu ale nepomůže a musí se smrti poddat.

Hra využívá formálně půdorys morality (hlavní postava hříšníka Jedermanna, alegorické postavy na Zemi, v Nebesích, v Pekle), nicméně aktualizuje děj do současnosti. Na začátku diskutuje Bůh se Smrtí o lidstvu bez morálních zásad a pošle pro Jedermanna, který má předstoupit před Boha, archanděly. Ti mají vizáž mafiánských drsňáků – Jedermanna vytáhnou z postele, brutálně zmlátí a chtějí odnést do Nebes. Jedermann si vyprosí tři dny, ve kterých se snaží najít zastání – manželka je již po čtvrté v jiném stavu, nejsou peníze... Co dál? Jen tři dny...

Alegorické postavy jsou zasazeny do dnešních reálií – Přátelství v zakouřené hospodě se nechce k Jedermannovi znát, Bohatství půjčuje peníze jen na vysoký úrok, Čas představuje starý bezdomovec, jenž se pomalu šourá s kastrůlky do Armády spásy. Smrt převlečená za Nemravnost je sexy svůdkyní v baru. Peklo je zobrazeno jako útočiště těch, kteří jsou na dně – uprostřed krabic a odpadků živoří Nuzota, Neduh, Bezradnost, Cynismus, Úzkost... Jedermann uniká z Pekla k Laskavosti (své matce). Ta se ale ptá v této svízelné situaci na čisté ponožky a úspěchy v zaměstnání. Mládí (Jedermannův syn) si s otcem nemá co říct, Věčnost (obvodní lékař) konstatuje celkovou vyčerpanost organismu. Jedermann předstupuje před Boha a za volání archandělů „Diktatura!!!“ se strhne nepřehledná rvačka, při níž létá vzduchem krev a peří z andělských křídel. Po bitce je utlučený Jedermann shozen na Zemi a pouze nužné postavy z Pekla a bezdomovec Čas se sklání nad jeho tělem...

KLOZET PRO SLUŽEBNICTVO (CSELÉDKLOZETT)

z maďarštiny přeložila Ana Okrouhlá

2 m

Děj této aktovky se odehrává na neobvyklém místě – na opuštěných toaletách pro služebnictvo v jednom činžáku. Interiér je tvořen olýsalou matrací a řadou toalet s dveřmi, jejichž otevírání během hry nabídne bezpočet překvapení. Svoji roli hraje též opečovávaná rostlina - fazole.

Již od počátku je jasné, že půjde o setkání a konflikt dvou společenských loserů. Mladý vnikne vprostřed noci na toalety za účelem přespání nevěda, že se jedná o bydlíště Starého, který zde právě spí. Začíná boj o matraci a agresivně se stupňuje počáteční nenávisť – Starý brání svůj „byt“ jako jediné své útočiště před světem, který ho neuznává. Mladý (ve středních letech) naopak považuje tento prostor za veřejný a egoisticky se snaží Starému uzmout místo ke spánku. V jednom okamžiku zamkne zvenku Starého, aby se ale ukázalo, že šel sehnat pro oba jídlo a alkohol. Opilost oba muže sblíží, přesto se rýsují rozdílné povahy – Starší je rezignovaný „houmlesák“, který se za něj ale nepovažuje, je to vzdělaný člověk, který si potrpí na etiketu a který se zřejmě během času dostal až na dno společenského žebříčku. Mladý je dekadentní cynik, který v nic nevěří a jehož život nemá směr. Zatímco Starý žehrá na minulost, Mladý na marnou budoucnost. Typicky obsahově prázdné, ale formálně bohaté opilecké hovory graduji, dojde i na metafyzická, fyzikální, kulturní i filozofická témata. V pokročilé opici to již vypadá na osudové setkání bývalého učitele a jeho studenta, vzápětí se ale ukáže, že šlo o omyl. Namol opilí druhové končí svůj dialog ve sklepě maďarského domu kritikou nic nechápající Evropy.

Autorka nabízí netradiční konec – šest verzí nečekané pointy.

Jde o příležitost pro herce staršího a středního či mladšího věku, kteří si chtějí z nadhledem zahrát opilé, přesto dojemné životní ztroskotance.

Německy psaná dramatika

Händl Klaus (Německo)

TEMNĚ LÁKAVÝ SVĚT (DUNKEL LOCKENDE WELT)

z němčiny přeložil Petr Štědroň

1 m, 2 ž

Jedna: Lipsko. Mladá lékařka Corinna se stěhuje. Pojede do Peru, za svým přítelem. Při předávce bytu s ní pronajímatel domu, postarší Joachim zapřádá přerývaný rozhovor – do té chvíle, než spatří v rohu místnosti osamocený předmět: lidský malíček.

Dva: Mnichov, byt Corinniny matky Mechtild. Corinna odcestovala sem, nikoli do Peru. Corinna prosí Mechtild během matčina monologu o fotosyntéze o vyzvednutí prstu z bývalého bytu – je to jediná věc, která ji ještě spojuje s Lipskem.

Tři: Lipsko, staveniště. Joachimův dům již leží téměř v sutinách. Mechtild a Joachim se sblíží uprostřed trosk domu. Vedou rozhovor o tom, že Corinna přerušila svůj odjezd – zahynula při autonehodě. V rohu zvrací kočka malou kost.

V každém z obrazů krouží kolem postav tytéž motivy – láska a smrt, rozloučení a odchod, navštívení. Specifický je jazyk textu – vytváří až apokalyptickou atmosféru napětí a úzkosti, ovšem samotný děj hry se nedá jednoznačně interpretovat. Repliky jedné postavy dokončuje jiná, nad vztahy mezi postavami visí také otazník. Detektivka, noční můra? Až zpětně dešifruje divák příběh, který vlastně nejde ani žánrově přesně označit – snad jen přirovnat atmosférou k filmům D. Lynche.

Anglicky psaná dramatika

Alan Ayckbourn (Velká Británie)

PRO TEBE COKOLIV (THINGS WE DO FOR LOVE)

z angličtiny přeložil Tomáš Syrovátka

2 m, 2 ž

Hra ze současnosti o dvou dějstvích. Odehrává se v Londýně v domě Barbary. Uspořádání scény umožňuje vidět průřez celým domem, centrem scény i děje je však byt Barbary. Z horního bytu je vidět pouze část podlahy a z bytu pod ní pouze strop. Ve hře vystupují čtyři postavy. Barbara je samostatná trošku staropannenská žena kolem čtyřicítky, která žije sama, miluje uspořádanost a svoji práci a zdánlivě nepotřebuje lásku. Její přítelkyně Nikki je pravý opak. Je citlivá, rozháraná, lehce ovlivnitelná a láska je střed jejího světa, přestože jí přinesla četná zklamání. V současnosti je však spokojená a šťastně zamilovaná. Ve spodním bytě žije Gilbert, který se zdá být sice nudný, nicméně hodný muž, který kdykoliv ochotně Barbaře pomáhá. V průběhu hry však vyjde najevo, že jeho obdiv k Barbaře je poněkud nepřírozený. Čtvrtou postavou je Hamish, vegetariánský a zdánlivě nekomplikovaný snoubenec Nikky.

Nikky a Hamish se stěhují na pár dní do horního prázdného bytu, než si dozařídí svůj nový dům. Barbara a Nikky jsou dávné kamarádky ze školy a jedná se o jejich první setkání po letech, ze kterého se obě těší.

Po nastěhování Nikky a Hamishe se věci dávají do pohybu. Barbara a Hamish se od počátku nesházejí, nicméně jsou k sobě zároveň silně přitahováni. Nikky zcela ignoruje jiné pocity než vlastní a snaží se je tvrdohlavě spřátelit - je ve své zamilovanosti slepá ke všemu ostatnímu. Gilbert všem ochotně pomáhá, nicméně vychází najevo jeho naprostá adorace Barbary, jejíž nudistický obraz maluje na svůj strop oblečen do jejích šatů. Hra se dále rozvíjí velmi rychle. Barbara a Hamish zjistí, že se milují a nemohou bez sebe žít. Zároveň jimi zmítají pocity viny

vůči Nikky, které se nakonec vše rozhodnou čestně oznámit. Dochází k až extrémním situacím a na pódiu se vlády ujímají city a vášně. Nikky odchází poté, co ze msty zničí veškeré vybavení Barbařina bytu a Hamishovo oblečení. Gilbert maže obraz Barbary a vyhazuje její oblečení. Barbara a Hamish se ve scéně plné násilí a vášní pohádají, aby se na konci hry znovu usmířili. Hra má komediální nádech a je plná vášní, obsahuje melancholii i hořkost a v některých aspektech se jednání postav může zdát poněkud přehnané. Postavy jsou však dobře vykresleny a dialogy mají spád a nepostrádají vtip. Autor dobře vystihuje klasické problémy týkající se lásky, nevěry, pocitů viny a neschopnosti odolat vášni.

Elizabeth Kuti(ová) (Irsko)

THE SUGAR WIFE

z angličtiny přeložila Marta Ljubková

2 m, 3 ž

Hra se odehrává mezi 8. lednem a 20. březnem 1850 v Dublinu. Hlavními hrdiny hry jsou manželé Tewkleyovi: Samuel je zakladatel prosperující firmy obchodující čajem, kávou a cukrem a jeho žena Hannah nadšená kvakerka. Tewkleyovi se skvěle doplňují – on vydělává spoustu peněz, ona se pak věnuje dobročinné činnosti. Oba jsou řádní občané, věřící, z vyšší střední třídy, zajímající se o problémy chudých, ale z bezpečné vzdálenosti zajištěného domu, byť z něj Hannah často vychází, aby rozdávala literaturu chudým a šířila osvětu. Její postava představuje dokonalý třídní a dobový paradox – na charitu se vrhá, protože si to může (díky manželovi) dovolit, zároveň však při své inteligenci a citlivosti cítí, že jinak je zcela neúčinná a hledá tudíž aktivitu, jíž by se mohla cele oddat. Protože Tewkleyovi – což je důležitý motiv hry – nemají ani po dvanácti letech manželství děti, v jejich životě zůstává prázdné místo, na něž se snaží zapomenout, o to méně se jim to ovšem daří.

Jejich stereotypní život naruší příjezd hostů – Hannah si vymůže, aby ubytovali zajímavý pár (Alfreda, anglického filantropa, a Sarah, otrokyni, která dostala svobodu), jenž cestuje s osvětovými přednáškami o hrůzách otrokářského amerického Jihu. Návštěva začíná s nejlepšími úmysly, ale ve výsledku poklidný život Tewkleyových zcela zdevastuje. Ukáže se, že Alfred je původem syn z bohaté rodiny, který v touze po dobrodružství a z nudy odcestoval do Ameriky, kde – nejen z lidumilství – koupil a osvobodil mladou otrokyni, jež se stala jeho milenkou, múzou a konečně i „dojnou krávkou“. S ní se zcela změnil jeho život, Alfred se našel, vystavil na odiv své utrpení a stal se filantropem a zachráncem, zatímco Sarah vydělávala přednáškami dostatek peněz na jejich živobytí. Hannah bez skutečné a hluboké náplně života, trochu nešťastná a frustrovaná, se do pokryteckého Alfreda zamiluje. Nechá se dokonale zmanipulovat, poštvat proti svému muži a nakonec se stává Alfredovou milenkou a vysnívá si šťastný společný život na cestách za osvětou. Nešťastná žena bez dítěte a v manželství, které – jak se ukazuje – vzniklo na přání rodičů, prožívá opojnou lásku a zdánlivě nachází smysl života. Zároveň zjišťujeme, že žije v dvojnásobném bludu, vyplývajícím z dobových a třídních zvyklostí: její manžel jí miluje láskou spíš „provozní“, ve skutečnosti jí lže a podvádí v nevěstincích. Mimo příběh stojí bývalá otrokyně Sarah, která nicméně na závěr jako deus ex machina odhaluje Hannah celou pravdu a ukáže jí Alfreda ve skutečném světle. V tu chvíli je už Hannah těhotná. Domnívá se, že s Alfredem, ale nemá jistotu, dítě považuje za boží dar a pravé nasměrování. O to krutější je její procitnutí. Samuel se na dítě těší a chápe ho jako nový impuls do budoucna – paradoxně právě s ním svou ženu ztrácí.

Hanninu charitativní činnost na jevišti zastupují návštěvy u nemocné prostitutky Marthy: Hanna ji chce zachránit tím, že ji naučí číst a svede ji ze scesti, Martha žádá peníze na cestu do Ameriky. Na konci Martha umírá – s ní symbolicky umírá Hannina víra ve vlastní schopnosti a naděje na záchranu. Hra se sice odehrává v polovině 19. století, svou tematikou však výrazně rezonuje se současností – jde v ní o hledání smyslu života a poslání, o vzájemnou lásku a důvěru, o pokrytectví, ale i o otázky, které nelze snadno řešit: jakým způsobem pomáhat bližním? Co znamená „účel světí prostředky“? Jak se nezpronevřit své víře a vést „normální život“? Klíčová zůstává tematika ženy, jež sice není formálně zotročena, ve skutečnosti je však majetkem svého muže nemajíc vlastně východiska.

Hra pracuje s trojím časoprostorem, který se volně střídá. Začíná se kvakerským shromážděním 20. března, pak následuje návrat do minula. Scény shromáždění mají zcela jiný charakter, jsou to spíš modlitby obou manželů, směřované k bohu, do nitra či k sobě vzájemně. Druhé pásmo představuje kauzálně chronologický příběh po příjezdu hostí, jehož vývoj zpětně osvětluje modlitební scény – roviny se v závěru časově protnou a první scéna je identická se scénou poslední. Samostatné pásmo představují přednáškové vstupy Sarah, v nichž líčí hrůzu života několika generací otroků. Jazyk odpovídá době, v níž se příběh odehrává.

Hra byla poprvé uvedena v Project Arts Centre v Dublinu 8. dubna 2005 v režii Lynne Parker(ové).

Steve Thompson (Velká Británie)

DO LATĚ (WHIPPING IT UP)

z angličtiny přeložil Benjamin Kuras

4 m, 2 ž

V britském parlamentě několik hodin před hlasováním o vládním návrhu zákona zjistí stranický disciplinární výbor, že několik řadových poslanců z vládní strany hodlá hlasovat proti vládě, která by tím hlasování prohrála. Rozjíždí se dramatický a komický boj s časem o to, jak rebelanty přesvědčit, zastrašit nebo uplatit, aby se postavili "do latě". Svižná a inteligentní politická komedie v nejlepších tradicích TV seriálu "Ano, pane ministře".

Z recenzí v britském tisku: The Financial Times - „Zručně napsaná a slibná komedie, kterou si nesmírně užijete.“, Daily Telegraph - „Nejostřejší komedie roku!“, Independent on Sunday - „Zdá se, že tu máme další 'Ano, pane ministře'“.

A další...

Roberto Vidal Bolaño (Španělsko)

DNY BEZE SLÁVY (DÍAS SEN GLORIA)

ze španělštiny přeložila Lenka Jagošová

15 m, 5 ž

Nejedná se o tradiční historické drama, jak by se z tématu svatojakubské cesty mohlo usuzovat. Bolaño jej využil, aby dal divákovi příležitost zamyslet se nad významem legendy, jejím trváním a nad motivy, jež poutníky ke hrobu Santiaga po staletí vedly. Především však poskytuje prostor k úvaze nad samotným člověkem, jenž ze Santiaga udělal mýtus, v který oddaně věří. Galicijci označují úslovím „días sen pena nen gloria“ všední dny. Takové spojení v titulu hry jako by předesílalo, že její příběh nebude slavný jako pouť do Santiaga nebo brána (Pórtico de la Gloria od Mistra Matea v kompostelské katedrále), kterou všichni v cíli své cesty procházejí. „Días“ je kronikou cesty vedoucí na kraj (a po okraji) světa. Odkrývá vážné i netušené důvody, které mnoho lidí přiměly se na ni vydat. Jestli je dovedla k opravdovému Apoštolovu hrobu, není důležité. Hlavní je, že v ní našli smysl života a že díky ní měli kam jít.

Drama obsahuje několik tematických rovin, a to obohacuje jeho poselství. První, základní perspektiva ukazuje cestu do Santiaga v určité historické době. Druhá svět násilí a živočišných pudů, v němž nakonec zvítězí cit, duch solidarity a soudržnosti. Na začátku pouti je totiž soužití dvou hlavních představitelů holá nutnost, ale na konci přeroste do opravdového přátelství, ne-li lásky. Cesta se tak stane něčím víc než pouhým bojem o přežití. Třetí rovina, nejhlubší a nejsymboličtější, představuje mýtus o životě a smrti, neodlučitelných průvodců na pouti do Santiaga. Může znamenat metaforu cesty životem, na které nechybí láska, přátelství, zrada, krutost, zloba, samota či bída.

Astrid Saalbach(ová) (Dánsko)

PIETA

z dánštiny přeložil František Fröhlich

1 ž, 1 m (statista – nemá role)

Rie, „žena mezi pětáctyřiceti a padesáti“, se probudí v hotelovém pokoji s mohutnou kocovinou a s neznámým mužem vedle sebe v posteli. V jednoaktovém monologu (cca 60 – 90 minut) postupně rozkrývá opilecké okno z právě minulé noci a kreslí přesvědčivý portrét ženy, která už po šikmé ploše sjela prakticky až na dno: v důsledku pití přišla o muže (ten se s ní rozvedl) i o dceru, o manažerskou pozici a posléze o zaměstnání (v opilství byla přistižena uprostřed orálního sexu se zákazníkem). Zřejmě má však ještě peníze, aby si mohla dovolit noc v drahém hotelu a po ránu přizivit včerejší opici objednávkami dalšího pití promptně dodávaného hotelovým personálem. Záhy zjistí, že její postelový soused noční excesy nepřežil a že má vedle sebe mrtvolu, jak se posléze ukáže, jakéhosi španělského obchodníka. Telefonuje bývalému manželovi a vykládá mu, jak se jí skvěle daří, volá dceři, ta se s ní však odmítá bavit. Je čím dál opilejší, chystá se odejít, ale ve dveřích se zastaví se slovy: „*Ba ne, to nemůžu... Přece tady nezůstaneš ležet sám. Ještě aby tě našla jen tak kdejaká cizí... Zůstanu s tebou... My dva patříme k sobě...*“

Vynikající příležitost pro herečku příslušné věkové kategorie – text je o to zajímavější, že Rie je klasická nespolehlivá vypravěčka: její monolog nabízí různé interpretace, můžeme jí věřit ve všem, v něčem nebo vůbec v ničem.

Michał Walczak (Polsko)

CESTA DO NITRA POKOJE (PODRŮZ DO WNĘTRZA POKOJU)

z polštiny přeložil Jiří Vondráček

3 m, 4 ž, 1 otcomatka

Nejtragičtější Walczakova hra z roku 2002. Začíná prologem Opony – muže, který pracoval jako jevištní technik. Současně je to však jedna z hybridních postav dramatu. „Personifikace“ a „napůl člověk“. Je to částečně opona, která je důkazem, že zde probíhá hra a otevírá jednotlivé epizody dramatu, a zároveň je to člověk, který kdysi pracoval v divadle a teď se z něj stal žebrák.

Opona a Jidáš, který je také „od divadla“ (postavou na rozhraní mezi realitou a fikcí), provázejí takřka krok za krokem hlavního hrdinu, jímž je dvaatřicetiletý Jakub Kůže. Opona říká: „Uděláme mu drama. Dramátko. Dramátčko. Žitíčko mu rozsesereme.“, a později se obrací na Jidáše se slovy: (...) „Komedie začíná.“

Jakuba Kůže poznáváme, když sprádá plány na samostatný život. Chce převzít odpovědnost sám za sebe. Chce si najít práci, pronajmout byt a přestěhovat se tam se svou snoubenkou Elkou. Prozatím ještě studuje a živí ho rodiče. Záhy se ukazuje, že z toho, co si Jakub Kůže předsevzal, téměř nic neuskutečnil. Podařilo se mu sice pronajmout si garsoniérovi od Vnějšího - postavy, která se v průběhu hry proměňuje (je, jak se sám definuje, „flexible“), ale práci se mu sehnat nepodařilo a dívka mu odešla s jeho nejlepším kamarádem – Zlatým. Kůže, který kdysi už navštěvoval psychiatra, začíná pozvolna ztrácet sebejistotu. Tvrdí, že pronajatá garsoniéra na něj působí nějak divně, že se v ní začíná cítit zvláštním způsobem. Nachází tam lebku. S bytem jsou totiž spjaté určité válečné vzpomínky – upozorňují na to Opona a Jidáš i Vnější, který jim posluhuje. Přivádějí řeč na válku, povstání a na lidi, kteří tehdy zahynuli. Kůže se snaží jejich řeči ignorovat, avšak místo aby z nepříznivě na něj působícího bytu utekl, v něm stále setrvává. Přitom utíká od skutečnosti a začíná ztrácet orientaci. Když například hovoří se svým přítelem, tvrdí, že se nachází na ulici. Pokoj jako by se rozrůstal do obrovských rozměrů a vsával do sebe veškerou vnější skutečnost.

Kůže si stěžuje Oponě / Oponovi: „Pane, já jsem chtěl mít současný pokoj, rozumíte? Já jsem chtěl žít normální život.“ Mezitím mladíkovým pokojem procházejí další postavy. Kůže tam hovoří se Zlatým, Elkou, Jidášem, Oponou a Vnějším, který vystupuje jako kněz. Na jeho popud Kůže v pokoji zakládá katolickou rozhlasovou stanici.

V garsoniére se objevuje rovněž hybridní postava Otcomatky, s níž Jakub Kůže umíněně rozmlouvá. Stěžuje si a naříká. Otcomatka je jednou milujícím a chápajícím rodičem, jindy rodičem kárajícím a vyčítajícím mu jeho nedostatky. Je to kříženec milující matky a přísného otce. Kůže často rozmlouvá s Jidášem, který ho připravuje na vnější život, jinak řečeno na hru na člověka. Učí ho znovu základnímu chování, jak se zapaluje cigareta, jak přirozeně mluvit, aby se dovedl náležitě vyjadřovat, například při rozhovoru s Elkou a Zlatým. Pokoj, v němž Kůže žije, se postupně proměňuje. Tak se také stává divadlem, kde v hledišti usedají Kůže s Jidášem, aby sledovali představení, které před nimi hrají Elka se Zlatým a Otcomatkou. V závěru Kůže zabíjí Elku a svého přítele Zlatého a sedí v zamčeném bytě obklíčeném policií. Zprávu o vraždě, o níž píší noviny, mu přináší Vnější.

HRY, KTERÉ JE PO DOHODĚ MOŽNO ZÍSKAT JEN ZA TANTIÉMY

Zahraniční tituly, u nichž je možno získat provozovací práva pouze za tantiémy (%).

Autor	Titul	Smlouva do:	%
Edward Albee	Kdo se bojí Virginie Woolfové	24.1.2008	6
Ingvar Ambjørnsen	Elling a Kjell	23.5.2008	6
Alan Ayckbourn	Něco v ní je	16.2.2010	6
Alan Bennett	Kafkovo brko	9.9.2009	9
Marina Carr(ová)	Maja	30.6.2008	6
Martin Crimp	Story	7.10.2008	9
Christopher Dyer	Dobry muž s řehačkou	14.3.2008	8
Ben Elton	Popcorn	22.12.2008	8
Eve Ensler(ová)	Monology vagíny	26.9.2008	7
Lucille Fletcher(ová)	Promiňte, omyl!	5.9.2008	6
Dario Fo	Otevřené manželství	26.7.2008	7
Michael Frayn	Bez roucha	31.12.2010	9
Michael Frayn	Kodaň	8.5.2010	9
David Greig	Kosmonautova zpráva ženě...	23.5.2008	6
John Hale	Lorna a Ted	24.1.2009	6
Robin Hawdon	Úžasná svatba	10.6.2010	9
Caryl Churchill(ová)	Prvotřídní ženy (Top Girls)	20.2.2008	6
Juha Jokela	Mobile Horror	13.5.2008	9
Fritz Kater	Čas milovat čas umírat	9.7.2009	6
Nikolaj Koljada	Slepice	10.10.2007	6
Neil LaBute	Bash (Úderný mejdan)	2.3.2009	8
Neil LaBute	Tvar věci	24.9.2007	7
Neil LaBute	Trůn milosrdenství	8.4.2008	7
William Mastrosimone	Jako naprostý šilenci	6.7.2009	7
Martin McDonagh	Lebka z Connemary	30.6.2009	7
Martin McDonagh	Mrzák inishmaanský	29.3.2008	7
Martin McDonagh	Pan Polštář	29.3.2008	7
Martin McDonagh	Poručík z Inishmoru	31.7.2008	7
Clare McIntyre(ová)	Růžový šampaňský	4.1.2009	6
Heiner Müller	Kvartet	25.10.2008	6
M. von Mayenburg	Eldorado	29.7.2009	6
Felix Mitterer	V jámě Ivové	27.2.2011	9
Felix Mitterer	Účtování v domě božím	31.12.2010	8
William Nicholson	Na ústupu	26.5.2009	6
Mark Ravenhill	Polaroidy	27.9.2010	6
Mark Ravenhill	Sleeping Around	1.11.2008	6
Mayo Simon	Návod na přežití	30.6.2009	6
Larry Shue	Cizinec	25.1.2008	6
J.P.Shanley	Pochyby	5.4.2009	7
Sam Shepard	Nebožtík Henry Moss	27.5.2009	7
Rafael Spregelburd	Panika	25.11.2008	7
Tom Stoppard	Arkádie	28.4.2009	9
Tom Stoppard	Rosenkrantz a Guildenstern jsou mrtvi	6.12.2007	9
Tom Stoppard	Rock n'roll	2.3.2011	8
Tom Stoppard	To pravé	8.2.2009	8

Nepřeložené texty

Anglicky psaná dramatika

Eric Bogosian (*1953, Woburn, Massachusetts, USA)

Dramatik, herec a romanopisec. Po vysokoškolských studiích se přestěhoval do New Yorku, kde začal divadelní kariéru. Jako performer se věnuje sólovým vystoupením s rysy černé komedie, geopolitického komentáře a společenské reality. Jeho hry se v poslední době hrály na off-Broadwayi, SubUrbia v upravené verzi byla uvedena v Second Stage Theatre a hra Talk Radio, jež byla roku 1987 nominována na Pulitzerovu cenu, byla uvedena na Broadwayi v březnu 2007.

SUBURBIA

5 m, 4 ž

Hra ze současného amerického maloměsta. Kdesi na předměstí (k němuž odkazuje i název hry) Burnfieldu se na parkovišti před obchodem, který vedou pákistánští sourozenci, schází parta místních lidí, kteří jsou vlastně ještě docela mladí, ale už dost staří na to, aby se jen tak poflakovali a popíjeli. Z takového výchozího bodu se rozvíjí pomalá zápletka, jež reflektuje hlavní problémy určité části americké mládeže. Alkoholik Tim, příliš mladý válečný veterán, představuje extrémní, rasistické stanovisko, zatímco Buff se zajímá jen o pití a marihuanu. Na druhém pólu stojí Jeff, který si bezvýhodnost maloměsta uvědomuje, ale nedokáže z ní vykročit, nemá vzdělání ani perspektivy. Jeho dívky Sooze se chce dostat do New Yorku a věnovat se umění, Jeff s ní odmítá odejít. Hlavní impuls tak přijde od Ponyho, někdejšího spolužáka a kamaráda celé party, z něhož se stal průměrně známý rockový zpěvák. V Burnfieldu koncertuje, a tak se se svými bývalými známými potkává. Střetnutí dvou opačných světů, v průběhu něhož kulminují vzájemné vztahy, ale vlastně nikoho nezmění, svět Burnfieldu je světem stížností a nepřekonané deziluze. Závěrečné napětí (čímž se autor obratně vrací k začátku) si Tim chce vybit na přistěhovalcích.

Hra z roku 1994 klade věčně aktuální otázky, byť jsou její reálie neodmyslitelně spjaty se Spojenými státy.

Text byl rovněž zfilmován (1996).

Michael Cristofer (USA)

BREAKING UP (ROZCHÁZENÍ)

1m, 1ž

Hořko - sladká komedie s dialogy opsanými přímo ze života o scházení a rozcházení.

Alice, učitelka francouzštiny, a Steve, profesionální fotograf, se do sebe zamilovali na první pohled. Po dvou a půl letech se ale jejich vztah dostal do slepé uličky a oni se rozešli. Ačkoliv jsou teď každý zvlášť, zůstávají spolu v kontaktu. Stýská se jim po sobě, vedou dlouhé noční telefonní hovory, přou se, párkrát se spolu ještě vyspí. Oba mají novou známost, ale při nejbližší příležitosti Steve Alici sdělí, že by si ji rád vzal za ženu. Dospěl k poznání, že by byla škoda zahodit všechna společně strávená léta. Báječně se k sobě hodili, tak proč spolu neudělat další krok do života. Alice souhlasí. Ještě před začátkem obřadu se Steve zděsí a uteče. To je definitivní konec jejich vztahu. V poslední scéně se oba náhodou scházejí po několika letech v sanfranciském hotelu a vyprávějí si o svých současných životech....

Hra byla zfilmována v roce 1997 se Salmou Hayek a Russelem Crow v hlavních rolích. Autor hry je úspěšným hollywoodským scénaristou, hercem a dramatikem. Jeho hra *The Shadow Box* byla oceněna jak Pulitzerovou cenou, tak Cenou Tony.

Richard Greenberg (USA)

A NAKED GIRL ON THE APPIAN WAY (NAHÁ DÍVKÁ NA VIA APPIA)

3 m, 3 ž

Jeffrey a Bess Lapinovi jsou „spisovatelé“. Bess píše velmi populární knihy o vaření, Jeffrey právě pracuje na jisté studii zkoumající vztah mezi uměním a podnikáním. Na počátku hry je zastihujeme v očekávání svých adoptovaných dětí - dcery Juliet a syna Thada (nejsou to pokrevní sourozenci), kteří se právě vracejí ze sedmnáctiměsíční cesty po Evropě. Čekání přerušuje vzrušená návštěva sousedky Sadie a následně její snachy Elaine, vdovy po Martinovi, zemřelém synovi Sadie. Sadie i Elaine jsou rovněž „spisovatelky“.

Juliet a Thad se náhle objevují ve dveřích. Po přivítání se dělí o své dojmy, ale největší překvapení se netýká zážitků z cesty: Juliet a Thad se do sebe zamilovali a rozhodli se vzít.

Rodiče jsou v šoku stejně jako bratr Bill, rovněž adoptovaný. Bill, který nyní pracuje jako knihovník, je povahově jiný než Thad a Juliet, jejich vztahy nikdy nebyly bezproblémové. Když zjistí, jaká je stávající situace mezi jeho sestrou a bratrem, je nejen zaskočen, ale cítí také vztek a lítost. Jeho setkání s Juliet a Thadem provází velký konflikt.

Rodiče se rozhodnou Juliet a Thadovi plánovaný sňatek rozmluvit. Považují takový krok za amorální a společensky nepřijatelný. O to větší je jejich překvapení, když jim Juliet a Thad oznámí, že by jako manželé žili rádi přímo v rodném domě.

Ostrou debatu přeruší příchod Sadie. Od ní přichází další šokující zpráva: Zásadová a počestná Bess udržovala intimní poměr s její snachou Elaine. V nejvypjatějším okamžiku přichází Elaine v náručí s miminkem – malíčkou Pearl, dcerou Juliet a Thada. Všechny pravdy, všechna „selhání“ rodiny jsou odhalena.

Juliet a Thad však oznámí Bess, že o jejím poměru věděli a že jí za něj nijak neodsuzují. Malá Pearl se zase stane šancí pro obnovení a vylepšení vztahů mezi Juliet, Thadem a Billem. Společně se jdou s miminkem koupat. Bess a Jeffrey zůstanou sami. Také Jeffrey Bess sdělí, že o jejím vztahu s Elaine věděl, ale i on je s ním vyrovnán. Zato objevuje falešnost a absurditu svých podkladů pro připravovanou studii. Bess ho přesto přemlouvá, aby právě toto poznání ve své práci zúročil. Také Bess a Jeffrey nalézají - skrze vyrovnání se s množstvím nových překvapivých skutečností – svou vzájemnou, téměř ztracenou lásku.

Lehce ironická hra pohrávající si s pokřiveností vztahů a zmatením hodnot současné společnosti.

Nick Hall (USA)

BROKEN UP (ROZCHOD)

3 m, 1 ž

komedie

Manželé Tom a Meg Owensovi jsou před podpisem rozvodové smlouvy. Děti nemají, majetek, kromě dvou stolních lamp, je rozdělen. Všechno probíhá hladce, až na to, že si Meg pronajala byt ve stejném domě a na stejném patře, kde dřív žila s Tomem.

Tom je profesorem literatury a začal si se svojí mladou, nadanou a blondatou studentkou. Kvůli této aféře podala Meg žádost o rozvod. Tom by rád získal Meg zpátky a ona by se naopak ráda od něj odpoutala. Sama ale být neumí. Na toto téma si velice rozumí s rozvedeným majitelem domu Gordonem, který, aby se vyhnul placení velkých alimentů, předstírá, že je jen najatým správcem a údržbářem. Rád by Meg pozval na večeři.

Dalším novým mužem v jejím životě je Roger, také rozvedený autor knih na téma „jak přežít rozvod“ anebo „jak dát dohromady zkažené manželství“. Meg se s ním chystá jít naslepo na rande, které jí domluvila kamarádka, a zároveň se snaží přimět Toma, aby konečně podepsal dohodu o rozvodu. Oba muži jsou zaskočeni přítomností toho druhého v jednom bytě a dojde mj. k záměně Rogerova rukopisu za rozvodové papíry, které si nakonec Roger odnáší v kufru.

Gordon se neustále objevuje u Meg v bytě a pomáhá tu se stěhováním, tu s opravou vodovodního kohoutku.

Zákonitě tedy musí dojít k tomu, že se všichni tři muži sejdou. Aby se Gordon zbavil obou nechtěných soků, učí je jak správně pít tequilu a po několika rundách je naprosto odrovná.

Meg, která se vrací od kamarádky, najde opilého Toma a Rogera uprostřed potyčky kvůli tomu, že Tom byl Istí donucen podepsat rozvodovou dohodu. Poté co je od sebe s Gordonem odtrhnou a seberou jim nůž, kterým původně krájeli citróny, muži usínají.

Ráno vychází spokojený Gordon z ložnice, oblečený jen v Tomově županu. Když se vzbudí i Tom, dojde k hádce, týkající se tohoto kusu oblečení, která jen maskuje jeho bezmocný vztek.

Po Tomově naštvaném odchodu do vlastního bytu vstává Roger, který už hodnou chvíli spánek jen předstíral a poslouchal. Inspirován touto ranní scénou, odchází napsat novou knihu.

Meg prozradí Gordonovi, že v noci mezi nimi k ničemu nedošlo. Také on zničeně odchází.

Když se vrátí Tom a je přistižen při krádeži lampy, shodnou se s Meg, že by si teď, coby svobodní lidé, spolu možná mohli něco začít.

Svižná a inteligentní hra plná vtipných dialogů se odehrává ve třech jednáních (možno zkrátit na dvě) během dvou večerů a jednoho rána.

Hra byla poprvé uvedena v divadle The Barn Dinner v Atlantě 28. listopadu 1978.

Liz Lochhead(ová) (Velká Británie)

MARRY QUEEN OF SCOTS GOT HER HEAD OFF (MARIÍ, KRÁLOVNĚ SKOTSKÉ USEKLI HLAVU)

6 m, 2 ž, dav

Skotskou autorku Liz Lochhead(ovou) u nás známe především díky veleúspěšnému uvedení Perfect Days v Divadle Na Zábradlí. Lochhead(ová) ale proslula už mnohem dříve, a to např. právě hrou Marii, královně skotské usekli hlavu, která se od doby prvního uvedení (1987) stačila stát skotskou klasikou (ačkoli konkurence je veliká – téměř každý lokální autor má potřebu zpracovat soupeření Marie a její sestřenice Alžběty po svém).

Lochhead(ová) sleduje příběh královny Marie spíš po linii intimní a jako znak odstupu od tradičních historických tragédií se v popiscích vyskytují moderní rekvizity (jako např. polaroidový snímek). Autorka se tolik nezabývá politickými motivy (katolictví vs. protestantství), i když nejde proti logice známých historických fakt. Líčí konkurenční vztah mezi zdánlivě všemocnou Alžbětou a její krásnou soupeřkou, která má nejen titul, ale na rozdíl od Alžběty také manžela a syna, dědice titulu.

Hra nahlíží do intimní zóny obou královen i ostatních postav. Poměrně expresivně se zde líčí sexuální vztahy a domácí výstupy, rozklad Mariina manželství a jeho nahrazení vášnivým mileneckým vztahem, který bude Marii stát krk.

Autorka také předepisuje celou řadu pantomimických a tanečních úkonů, změny představitelů dramatických osob a s tím spojené vystupování z rolí. Text dává příležitost divadelníkům, kteří mají blízko k syntetizujícím jevištním útvarům.

Jacqueline McCarrick(ová) (Irsko)

MUSHROOM PICKERS (HOUBAŘI)

4 m, 2 ž

Tématicky i technikou text připomíná hry slavnějšího Martina McDonagha. I McCarrick(ová) nás zavádí do Irska, země, kde jsou výbuchy a hučení vrtulníků na denním pořádku, a spojení s rodným krajem je zároveň podmínkou i překážkou šťastného života všech místních obyvatel.

Mladá herečka Laura se znechucená Londýnem vrací domů ke svému otci a oznámí mu, že je těhotná. Začne pracovat na farmě, kde se pěstují houby, a získá si pozornost Franka, jednoho ze tří bratří kteří jsou majiteli farmy. Frank má velké sny a chce si je splnit – v lese tajně pěstuje nové odrůdy hub a jejich prodejem do nejlepších evropských restaurací hodlá zbohatnout. Zároveň je místním lídrem I.R.A. a nese zodpovědnost za mnohé atentáty. Povídá se, že stojí za zmizením známého dostihového koně Shergar, který je pohřbený pod jejich polem, a proto se houbám tak daří. Frank Lauru podporuje, aby odešla do Hollywoodu. Ta však nechce své dítě vychovávat v městském (nepřátelském) prostředí. Po otravě houbami ale Laura o dítě přijde (byla to náhoda nebo se o to přičinil Frank, který klade význam více výš než význam života jednotlivce?), přijímá novou situaci a odjíždí.

Autorka nenásilně pracuje s náznaky symbolických významů a z motivů úrodného pole,

tajemného nočního zjevení a nevyjasněných okolností Lauřina potratu vytváří tajemný svět, který se ale řídí jasnou vnitřní logikou. Houbaři jsou horkým kandidátem na jevištní ztvárnění – hra má šanci uspět na malém, středním i velkém jevišti, čistě soustředěná na textovou složku nebo bohatě ornamentována.

Hra *Mushroom Pickers* vznikla už v roce 2002, ale premiéru měla až o čtyři roky později v Southwark Playhouse v Londýně.

Hra je v současnosti překládána do češtiny.

Clare McIntyre(ová) (Velká Británie)

MY HEART'S A SUITCASE (MÉ SRDCE JE ZAVAZADLO)

2 m, 4 ž

Hra se odehrává v bytě starého zanedbaného domu na pobřežní promenádě v britském Brightonu. Byt se nachází v prvním patře, je z něj výhled na moře - divadelní prostor je řešen kombinací dveří, oken a prostupných stěn. Hlavní protagonisté jsou dvě přítelkyně Chris a Hannah (okolo 30ti let), dále mladá dívka Tunis, Elliot (kolem 50ti let) a dvě nereálné postavy Luggage a Pest.

Hannah a Chris přijedou strávit volný víkend v bytě půjčeném od přítele Chris, chtějí se pobavit a odpočinout si od problémů. Byt je neobydlený, zanedbaný a prázdný a evokuje ozvěny minulosti, kdy byl, stejně jako celá oblast, obýván bohatými Brity. Ústřední postava Chris je žena velmi komplikovaná. Od začátku hry působí negativisticky, není s ničím spokojená, byt ani průběh víkendu se jí nelíbí a je evidentně nervově nevyrovnaná. Hannah působí jako její protějšek. Snáší a neutralizuje Chrisiny výpady, ale zároveň se snaží pomoci ji vyrovnat se s depresí a nespokojeností i za cenu sdělení nepříjemné pravdy.

Pro děj hry jsou klíčové rozhovory mezi přítelkyněmi, ve kterých autorka trefně odráží jak stav současné britské společnosti, tak všeobecné známé pocity a duševní stavy. Chris je inteligentní a vzdělaná, přesto nedokáže svůj život vést směrem, který by ji uspokojoval. Zároveň se zdá, že ani přesně neví, který směr by chtěla volit, a svou nespokojenost, jež místy přerůstá v nenávist, obrací proti ostatním i proti sobě. Je plná vnitřní zloby a vysvětluje svoji nesnášenlivost tím, že není schopná být šťastná, když se ve světě dějí neustále strašné věci. Odsuzuje bohaté a jejich život, zároveň však po takovém životě touží.

Hannah, která trpí roztroušenou sklerózou, je opakem Chris. Je se svým údělem smířená, s pokorou a radostí přijímá, co jí život přináší, a je velmi tolerantní. Děj vyhocuje vstup mladé Tunis, manželky přítele Chris, který jim půjčil byt. Tunis je typický příklad krásné a bohaté ženy, která k majetku přišla díky sňatku, za což ji Chris tvrdě odsuzuje. Není zlá, ale i když má zdánlivě vše, co si může přát, není ani zcela šťastná. Tvrdí, že její muž na ni pro samé vydělávání peněz nemá čas, a ona tudíž nemá kdy a jak tyto peníze utratit. Chrisina nespokojenost se obrátí proti Tunis, která si dle jejího názoru to, co má, nezaslouží. Ve vypjaté scéně Chris na Tunis tvrdě zaútočí, nechá svoji hořkost a zlobu volně plynout a jasněji ukáže, že více než problémy světa a rozdíly mezi chudými a bohatými ji spíše trápí její vnitřní zmatek, nespokojenost a neuskutečnitelná touha svůj život změnit. Zajímavou roli má ve hře i bezdomovec Elliot, muž který náhle přišel o své bohatství i rodinu a není schopen se s tím vyrovnat. Ve hře vystupují i dvě nereálné postavy Luggage (břemeno) a Pest (protiva), které podtrhují některá témata a problémy. Luggage je ženská postava neurčitého věku a představuje pokoru a smíření se s osudem. Mladík Pest je pak jakýsi představitel Chrisina strachu, nevyrovnanosti a deprese.

Hra divákovi nabízí náhled na různé životních osudy, zaobírá se názory a životními postoji rozdílných lidí, jejich pojetí bohatství a chudoby a úspěchu i neúspěchu. Má rychlý spád a autorka velmi dobře vyjadřuje pocity frustrované a nespokojené mladé ženy. Ukazuje, že přes veškeré odhodlání užít si volna člověk neunikne svým pocitům a nevyřešeným problémům.

Shelagh Stephenson(ová) (Velká Británie)
MEMORY OF WATER (PAMĚŤ VODY)

2 m, 4 ž

Hra ze současnosti o dvou dějstvích. Protagonisté jsou tři sestry Mary, Catherine a Teresa, jejich (zesnulá) matka Vi, přítel Mary Mike a manžel Teresy Frank. Celý děj se odehrává v pokoji v matčině domě den a noc před jejím pohřbem.

Tři dospělé (30-40 let) sestry se sjíždějí v domě své zesnulé matky na její pohřeb. Všechny ženy přijíždí i se svými vyřčenými i utajenými problémy a starostmi. Jejich počáteční soužití je velmi výbušné, každá je jiná a žádná z nich není schopná či ochotná chápat někoho jiného než sebe. Všechny tři, přestože vyrůstaly spolu, mají zcela jiné vzpomínky na dětství a mládí, všechny cítí, že o něco přišly a všechny spojuje ne příliš dobrý vztah s jejich zesnulou matkou. Mary je hlavní protagonistka hry. Jako jediná studovala a stala se úspěšnou lékařkou, na což obě mladší sestry svým způsobem žárlí a vyčítají jí, že se všechno řídilo jen kolem jejího studia. Teresa jako jediná zůstala žít poblíž své matky a často ji navštěvovala v době její nemoci. Ostatním, hlavně Mary, vyčítá nezáměr o matku a to, že všechno bylo na ní. Teresa svůj život podřídila „zdravé výživě“, kterou až absurdně vyznává, propaguje a prodává i se svým mužem. Catherine je nejmladší a zdá se, že zcela nedospělá. Má problémy s muži i sama se sebou, je lítostivá, ublížená a má pocit, že obě starší sestry ji nemají rády. Svými nářky, výbuchy a infantilností sestry skutečně popuzuje.

V průběhu večera před pohřbem přijíždí i ženatý přítel Mary, Mike, a manžel Teresy Frank, což hádky a slovní přestřelky dále přiosťhuje. První dějství je zakončeno vynikající scénou, kdy sestry na chvíli zapomenou na své spory a při třídění matčina oblečení pod vlivem jakési hysterie na sebe začnou náhle její oděvy zkoušet a bavit se pózováním před zrcadlem. Scéna je pro danou událost až nepřístojně veselá, nicméně zároveň je pochopitelná, velmi zábavná a lidská.

Druhé dějství hry je vážnější. Na scénu vstupuje zesnulá matka a hovoří s Mary. V tomto velmi dojemném dialogu je přesvědčivě vyjádřeno cítění matky, která se nikdy nedokázala svým dospělým dcerám přiblížit, osamělé a zklamané ženy, která se cítí opuštěná a nespravedlivě zavržená.

V dalším ději vycházejí na světlo závažné věci z minulosti i současnosti. Opilá Teresa vyzradí, že Mary dala v patnácti letech dítě k adopci a Mary zjistí, že toto dítě, o kterém celá léta snila, dávno zemřelo při nehodě. Frank oznámí Terese, že s ní již nechce pracovat jako obchodník se zdravou výživou a nikdy tuto práci neměl rád. S Catherine se rozejde její přítel. Mary zjistí, že není těhotná, jak doufala a dává Mikovi na vybranou mezi jí a jeho ženou.

Vášeň se trochu zklidní ráno těsně před pohřbem a sestry se svým způsobem navzájem omluví a smíří, jakoby pro ně smrtí jejich matky končila jedna a začínala druhá etapa jejich vztahu.

Hra je velmi lidská, hřejivá a vtipná. Dialogy mají spád a všechny postavy mají svůj osobitý charakter. Autorka umně rozebírá city a vztahy mezi sestrami, které se sice nejsou nijak blízké, nicméně i tak se mají rády. Dále hra nabízí náhled do vztahů do ne zcela funkční rodiny, vztahů mezi matkou a dětmi, muži a ženami. Hra je plná humorných scén a dialogů, používá sarkasmus a přes závažnost námětu je lidská a hřejivá.

Hra byla poprvé hrána v Londýně v roce 1996.

Edmund White (USA)
TERRE HAUTE

2 m

Text stojí na bohatě a věrohodně charakterizovaných postavách a na jasné představě o stavu diskuse o terorismu a zahraniční politice USA.

Do americké věznice Terre Haute přijíždí spisovatel James, aby zde vyzpovídal odsouzence na smrt Harrisona. James je sedmdesátiletý Američan, který ale z protestu proti vládní politice opustil svoji rodnou zemi a dlouhodobě žije ve Francii. Reprezentuje frakci tvrdých intelektuálů, jde o člověka, který celý život věnoval studiu politického dění. Teroristická akce, jakou podnikl

Harrison, je pro něj jedním z možných prostředků protestu, která je na teoretické úrovni srovnatelná s vojenskými zásahy USA do cizích politických konfliktů. James už dříve napsal sérii článků o Harrisonově útoku, jehož následkem zemřelo 169 lidí a další stovky byly zraněny. Nyní se poprvé setkávají tváří v tvář, omezení časem, který zbývá do poprav.

Pro Harrisona je setkání s Jamesem určitým vyvrcholením života – poprvé sdělí svůj příběh. Hned od počátku jsou mezi oběma muži cítit silné sympatie, které vyplývají ze společného kritického postoje. James se záměrně vyhýbá jednoduchým výkladům Harrisonova činu. Rozhodně nehledá spojnici mezi jeho dětskými traumaty nebo nulovou sexuální zkušeností a pumovým útokem.

Harrison je voják z války v Zálivu a předchozí výcvik ho naučil nemyslet na oběti jako na lidská individua. Vysvětlení útoku pak jasně vyplývá z jeho životního příběhu – neuspěl ve vojenské kariéře a po návratu domů se připojil ke skupině agresivně smýšlejících lidí, nasbíral rozumy z rádobvědecké literatury a vypěstoval si nenávisť vůči USA.

Harrison je, k Jamesovu velkému zklamání, typický samouk, který podklady pro svou chabou „filozofii“ nekriticky posbíral z pomatených neonacistických příruček, jež popírají holocaust a věří v židovské spiknutí. Jestli James doufal, že se setká s někým, kdo dokázal – i když na jeho vkus příliš agresivně – akcí vyjádřit svůj postoj k americkému impériu, velmi se zklamal.

Po střetu názorů ale přichází smíření. Autor se chytře vyhne nabízející se sexuální zápletce a text ukončí přátelským rozloučením.

Německá dramatika

Johanna Kaptein(ová) (Německo)

ISABELL

1 m, 2 ž

Téměř detektivní příběh: zmizela žena, muž je podezřelý a lékařka jej vyslýchá. Tolik fakta.

Nejzvláštnější na Isabell jsou její vlasy – jsou zářivě červené a kontrastují s okolím. To zjistí muž při pohledu z okna protějšího domu. Stává se z něj voyer pozorující každý pohyb v bytě. Isabell jednoho dne vyráží do města, s červenými vlasy a bílým kabátem je ve střídajících se prostředích nepřehlédnutelná a muž jí pronásleduje ulicemi, v kavárnách, čeká před administrativní budovou, je svědkem tajného rozhovoru Isabell s podezřelým neznámým v baru. Pak na mnoho dní stopy mizí – až tajemný telefonát přivádí muže opět na stopu, která vede do lesa...

Mužovy záznamy i projev jsou fragmentální, některé detaily se opakují, jiné chybějí, chybí i kauzalita děje. Stala se vražda, nebo ne? V dialogích jsou předkládána fakta, která zdánlivě nepatří k příběhu, chronologie událostí se vyjevuje postupně, postavy nemusejí patřit do stejné reality. Důraz je kladen na hudební složku (různé zvuky a ruchy) a na barvy, postava Isabell ostře kontrastuje s šedým městem a bary, se zeleným lesem... Kdo je ale Isabell – skutečnost, přelud, projekce muže? Existuje opravdu, nebo pouze v okamžiku mužova pozorování a pronásledování? Divák je nucen skládat postupně téměř lynchovský příběh a vyplňovat dějové mezery vlastní interpretací.

Hra je v současnosti překládána do češtiny.

Käthe Kratz(ová) (Německo)

HERZLICH WILLKOMMEN (SRDEČNĚ VÍTEJTE)

1 m, 1 ž

Hra vypráví o lásce, která trvá již léta a postupně začíná pohasínat. Ona a On se po desetiletém vztahu pokouší sňatkem zachránit svou lásku. Na jedné zrušené železniční stanici na periferii města si řeknou „ano“ a rozhodnou se nechat za dveřmi dosavadní zklamání, rezignované přizpůsobování se, nepozornost, lež a necitelnost.

Je první večer v novém domově na konci světa, vše je zde provizorní. Nábytek ještě nedovezli, topení nefunguje, televizor ani telefon není zapojen. Jsou zde jen oni dva, a tak dochází k jejich vzájemné konfrontaci. Ačkoli se nejprve snaží o harmonii a projevy lásky, na povrh vypluje opět minulost. On chce jako vždy uprchnout před nepříjemnostmi, ale zjistí, že mu nepasuje klíč do zámku... Komorní drama o hledání společné cesty v partnerském vztahu.

Jan Liedtke (Německo)
KAMIKAZE PICTURES

2 m, 1 ž

Příběh odehrávající se v kulisách Berlína popisuje nástrahy přátelství mezi Andym a Henrym, dvěma kamarády, kteří milují filmy. Zatímco Andy vzorně ukončil střední školu a stal se „slušným občanem“, Henry opustil školu předčasně a po dobrodružstvích s drogami, dívkami a filmem uniká do světa heroinu. Andy se po pobytu v zahraničí vrací zpět a potkává Lindu, do které se zamiluje. Následuje kolotoč událostí, kdy oba přátelé hledají Lindu a rozhodnou se, že natočí o tomto hledání film – made by Kamikaze Pictures. Na konkurs se přihlásí Sonja, k nerozeznání podobná hledané Lindě. Je to ona? Andy si myslí, že ne, Henry naopak. Trojúhelník vztahů se stává emocionálním kolotočem, ze kterého jde jen stěží vyskočit. Strohé dialogy a krátké klipové scény zobrazují osudy trojice mladých lidí, kteří hledají cesty k uskutečnění svých snů a tužeb, možná jen iluzí.

Rolf Schneider (* 1932, Chemnitz, Německo)

V bývalé NDR člen skupiny Gruppe 47, mohl nejprve volně cestovat, od poloviny 70. let stále kritičtější k režimu, přesto pracoval jako dramaturg divadel v Míšni a Norimberku. Autor především rozhlasových her a komorních dramát, které intimně zobrazují osobnosti evropské kultury.

FEUER AN BLOSSER HAUT (OHEŇ NA HOLÉ KŮŽI)

Franz Kafka a Milena Jesenská

1 m, 1 ž

Mezi Kafkou a Jesenskou šlo o velmi vášnivý vztah. Kafkovy dopisy Mileně (ty její se ztratily) vykazovaly stejnou uměleckou hodnotu jako jeho próza. Krátce po ukončení jejich vztahu umírá Kafka roku 1924 na tuberkulózu. Milena se stala významnou publicistkou první československé republiky, byl jí vytýkán poměr s komunistickým vůdcem Klementem Gottwaldem. Po roce 1933 pomohla mnohým uprchlíkům hitlerovského Německa. Zemřela roku 1944 v koncentračním táboře Ravensbrück. Hra se pokouší „zastoupit“ ztracené dopisy Mileny. Opírá se přitom o její životopis, Kafkovy repliky a Mileniny dopisy, které byly určeny jiným osobám, o fejetony, reportáže. Až na výjimky nejde o doslovné citace, ale spíše o vystižení nálad. Vznikla tak literární fikce, sestavená z originálů. Hra vypráví o jednom z nejpodivnějších milostných vztahů 20. století. Jako hudební doprovod mezi jednotlivými částmi se nabízejí kvarteta nebo klavírní skladby Janáčka, Martinů, Skrjabinina nebo Ravela.

NACH DER LIEBELEI (PO MILKOVÁNÍ)

1 m, 1 ž

Rakouský dramatik a básník Artur Schnitzler se stal na přelomu 19. a 20. století umělcem evropského významu. Syn z židovské lékařské rodiny byl velmi kultivovaný muž vybraného chování, ale zároveň i výstřední milovník s obrovským sexuálním apetitem, který často udržoval několik vztahů zároveň, mimo jiné s herečkou Adele Sandrockovou. Tento vztah byl velmi bouřlivý a vydržel sotva dva roky. Později se milenci ještě občas vídali a dopisovali si. Naposledy se setkali roku 1929, dva roky před smrtí Schnitzlera, v berlínském divadle Unter den

Linden, kde měla Sandroková angažmá. Oba vzpomínají na svoji vášnivou lásku, hádají se jako kdysi, baví se o umění a životě, o práci, lásce, smrti. Nevynechají ani politiku – vzrůstající fašismus v Evropě.

SOMMER IN NOHANT (LÉTO V NOHANT)

1m, 1ž

Nohant ležící nedaleko Paříže byl sídlem francouzské spisovatelky George Sandové. Zde se roku 1838 setkala se skladatelem Frédéricem Chopinem a poté zde spolu prožili osm let až do náhlého rozvratu jejich intimního vztahu: jí bylo čtyřicet tři, o šest let více než Chopinovi, který se začal velmi zajímat o osmnáctiletou dceru spisovatelky.

Hra pro dvě osoby, odehrávající se v salónu na záměčku Nohant, poukazuje na vztahy mezi mužem a ženou, na žárlivost, ješitnost, erotickou náruživost, zachycuje rozdíly mezi mužskými iluzemi a ženskou emancipací, mezi konzervatismem a pokrokem, mezi hudbou a literaturou.

Peter Turrini (Rakousko)

DA PONTE IN SANTA FE (LORENZO DA PONTE V SANTA FE)

15 m, 5 ž

Hra o zestárlém outsiderovi, který se dostal od úspěchů v Evropě až na americké společenské dno, je inspirována skutečnou historickou postavou Lorenza Da Ponte, kongeniálního libretisty tří Mozartových oper (*Figaro*, *Don Giovanni* a *Così fan tutte*), jenž strávil poslední roky života jako zapomenutý muž v New Yorku. Autor představuje Da Ponteho jako obchodníka s brandy kdesi na Divokém západě. Retrospektivně jsme svědky přestavby saloonu na operní dům, protože „budoucnost patří kultuře“. Drsné mravy ale zůstávají a pravdu mají především kolty. Na programu se objeví Mozartův *Don Giovanni*, plakát slibuje velkolepou story o muži, jenž svedl více jak dvě stě žen – velkými písmeny je uvedeno jméno producenta, malými jméno Mozarta. Zhrzený libretista Da Ponte se ani neúčastní premiéry - jde především o byznys, ne o umění.

Autor vykresluje panoptikum postav Divokého západu jako paralelu k poměrům v USA – sprostého ředitele opery, překupníky se vstupenkami, bodyguardy, úplatné novináře, žádostivé politiky, zneužívané prostitutky... Zásadnější dějovou linkou je kýčovitý, eroticky podbarvený milostný vztah mezi starým Da Pontem a mladičkou prostitutkou, jež se chce stát zpěvačkou. Teprve po smrti se dostává básníkovi jakéhosi uznání, když pamětnice vypráví, jak v Praze bylo jeho jméno uvedeno s přívlastkem Meistro – básník. Hra je podbarvena atmosférou Mozartových oper.

A další...

Jekatěrina Sadur(ová) (Rusko)

SOLJ (SŮL)

1 m, 2 ž (postavy se ve hře převtělují do více osob)

Hra charakteristická svou nejednotnou dějovou linií, ve které se volně prolínají realita, jednotlivé etudy zkušeného divadelního představení, sny a vzpomínky. Tyto sekvence není snadné od sebe vždy odlišit. Hra je sice určena jen třem hercům, ale postav v ní vystupuje více. O realitě zobrazené ve hře můžeme s jistotou říci, že je velmi nelichotivá, drsná až ponurá. Strmívá se, je pozdní podzim. Kdesi ve dvoře, v centru Moskvy, v suterénu s popraskanými okenními tabulkami zkouší učitel – muž neidentifikovatelného věku (Nitka: „*Tolikrát už falšoval svůj pas, že se nedá poznat, když se opravdu narodil.*“) se dvěma tanečnicemi divadelní představení *Deníky města*. V nich se zrcadlí jejich zážitky z každodenního života i z dávné minulosti.

Jednoduchá scéna suterénu dává možnosti k využití hry světla a stínu. Jedné z tanečnic se dokonce přezdívá „Тень“ – tedy Stín(a). Nápadité scénické zpracování může výrazně podtrhnout celkové vyznění hry.

Autorka své dílo uvádí citací z Matoušova evangelia: „*Vy jste sůl země, jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali.*“ Jsou její tři zbídačení hrdinové stále solí země, nebo už po nich mohou lidé jen šlapat?

Havar Sigurjonsson (Island)

ANGELS (ANDĚLÉ)

3 m, 3 ž

Andělé přicházejí z dosti exotického místa, odkud se k nám mnoho her nedostává. Jejich autor totiž působí jako volný spisovatel a kulturní novinář na Islandu. Jeho text z roku 2001 se ale i přes svůj netypický původ dá snadno přirovnat k jiným krutým a chladným hrám nedávných let (přihlédněme k tomu, že autor studoval v Anglii a přeložil např. Ravenhillovy *Polaroidy* a Marberovo *Na dotek*).

Ve společné domácnosti žijí Johanna se svým druhým (nejméně) manželem Jonase (alkoholik a násilník) a také děti každého z nich z předchozího manželství, Johannin syn Joe a Jonasova dcera Karen. Domácí sestavu doplňuje babička Gudny a navíc psychiatr Gudjon.

Příchodem psychiatra do bytu obývaném netypickou rodinkou se divákovi v různých časových smyčkách postupně otevírají třinácté komnaty. Otec znásilňuje dceru a matku, syn spí se sestrou a snad i s matkou. Původně ale miloval babičku, kterou z milosti udusí polštářem, ačkoli ona o to vůbec nestála. Veškeré životní okolnosti všichni berou jako výchozí normu.

Z výpovědí matky a babičky vyplývá, že se neděje nic nového. Matku znásilňoval už její otec, takže se nediví, že se jí totéž děje v manželství, totéž platí pro její dceru. Dozvíme se, že matčin otec zemřel, když ho babička opilého zamkla na balkóně a on se rozhodl ze čtvrtého patra sešplhat dolů, což se mu nepodařilo. Ležel rozplácnutý pod okny, nikdo ale nesháněl pomoc, dokud – ale už pozdě – na jeho tělo nenarazil náhodný kolemjdoucí. Také psychiatr se stane součástí zvrhlého systému a při sourozenecké hře mu Karen uřeže přirození. Oba to berou jako běžnou záležitost.

Nakonec ale přichází vystřízlivění, když se Joe snaží vyznat lásku nevlastní sestře. V takovém prostředí, v jakém žijí, nikdy není možné pochopit, co to láska je. Ošklivost, slabost a hnus budí zase jenom hnus. Ani další generace nebude schopná pocítit a najít něco lepšího.

LISTY Z AURA - PONTU
3/2007

© Aura - Pont s.r.o., Praha 2007
Redakčně připravil Michal Kotrouš.

Spolupracovali:

Irena Ambrožová, Alena Bjačková, Alena Byrne, František Fröhlich, Lenka Jagošová, Zuzana Ježková, Marta Ljubková, Martina Marešová, Petra Marková, Klára Novotná, Anna Pýchová, Jitka Sloupová, Tomáš Syrovátka, Petr Štědroň, Jiří Vondráček a Jan Žáček.